

မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်း (၈၁)ကြိမ်မြောက် ဗဟိုကောင်စီအစည်းအဝေး

ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင်

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း

နေပြည်တော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၉)ရက်

- ဒီလိုမင်္ဂလာရှိတဲ့ နှစ် (၁)နှစ်ရဲ့အစမှာ နောက်(၁)နှစ်ပတ်လုံးဆောင်ရွက်ကြမယ့် လုပ်ငန်းတွေကို ဘာလုပ်မလဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်မလဲဆိုတာ planning စတင်ပြီးတော့ စဉ်းစားရမယ့်အချိန်ဖြစ်ပါတယ်။ planning လုပ်တဲ့အခါမှာတော့ ယခင်လုပ်ခဲ့တဲ့ (၁)နှစ် (သို့မဟုတ်) ပြီးခဲ့တဲ့ (၃)နှစ်က အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုမူတည်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့က planning လုပ်ဖို့သင့်ပါတယ်၊ လုပ်လည်းလုပ်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။
- ဒီနှစ်ကတော့ အသင်းရဲ့ထူးခြားတဲ့နှစ်တစ်နှစ်ဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ (၁၃)ကြိမ်မြောက် မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီညီလာခံကြီးကျင်းပရတဲ့ အရေးကြီးတဲ့နှစ်လို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ဒီနှစ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ဗဟိုကောင်စီဝင်တွေ၊ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်တွေကို မှန်ကန်စွာ ကျွန်တော်တို့ ရွေးချယ်ကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်ကို ရွေးချယ်ရာမှာ ဒါအလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် တက်ညီလက်ညီနဲ့အသင်းရဲ့ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းကို ရှေးရှုသင့်ပါတယ်။
- ဒီအသင်းကြီးဟာ ရှေ့ဆက်လက်ပြီးတော့ ယခုထက်ပိုမိုပြောင်မြောက်အောင် လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဘာကြောင့် အဲဒီစကားကိုပြောရလဲဆိုရင် အခုချိန်မှာလုပ်တဲ့လုပ်ငန်းသည် ပြောင်မြောက်သော်လည်း လာမယ့်(၃)နှစ်မှာလုပ်တာ ဒီပုံစံအတိုင်းလုပ်လို့မရပါဘူး။
- ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှာ လာမယ့်(၂)နှစ်မှာရှိတဲ့ situation တွေက ပြီးခဲ့တဲ့ (၃)နှစ်မှာရှိတဲ့ situation တွေနဲ့ မတူနိုင်ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ဒီလာမယ့် (၂)နှစ် (သို့မဟုတ်) (၃)နှစ်မှာဖြစ်မယ့် epidemiological situation က ဘယ်လိုဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့အပေါ် မူတည်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ planning လုပ်ရပါတယ်။
- ဒီ planning လုပ်တဲ့အခါမှာ အရင်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် planning လုပ်လို့ရှိရင် လုံးဝ အံ့မကိုက်တော့ပါဘူး။ ရှေ့ဘာဖြစ်နိုင်သလဲဆိုတာကို brainstorm လုပ်ရပါမယ်။ ဒီမှာ အဖွဲ့ဝင်တွေကို ကြည့်တဲ့အခါမှာလည်း အကုန်လုံး experience ရှိတဲ့အတွက် သူတို့အနေနဲ့ ရှေ့(၃)နှစ်တောင်မကဘူး

ရှေ့(၁၀)နှစ်လောက်မှာတောင် သူတို့ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာကို မှန်းဆလို့ရပါတယ်။ အဲဒီမှန်းဆတာကို ကြည့်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ planning လုပ်ရပါမယ်။

- Planning ဆိုတာ ထုံးစံအတိုင်း မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာတွေ အကုန်ချမှတ်ရပါမယ်။ လုပ်တဲ့အခါမှာလည်း ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ တစ်ခုတင်ပြချင်တာကတော့ လက်တွေ့ကျတဲ့ ဖြစ်နိုင်တဲ့ realistic, doable, rational ဖြစ်တဲ့ strategy တွေ၊ intervention တွေ၊ activity တွေကို စဉ်းစားပေးစေချင်ပါတယ်။ မဖြစ်နိုင်တာကို သွားပြီးတော့ရေးထားလို့ရှိရင် နောက်ပိုင်း ပြန်လည်ဆန်းစစ်တဲ့အခါမှာ မအောင်မြင်တဲ့ပုံစံမျိုးဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။
- ဒါတွေကိုသိဖို့က ဗဟိုမှာရှိတဲ့ ဗဟိုကောင်စီဝင်နဲ့ လုံးဝမရပါဘူး၊ အောက်ခြေမှာ လုပ်နေတဲ့ တကယ့်ကြက်ခြေနီအဖွဲ့ဝင်၊ အောက်ဆုံးအဆင့်တပ်သားတွေရဲ့အကြံဉာဏ်ကို လုံးဝယူဖို့လိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့သည် disaster တစ်ခုကို manage လုပ်တဲ့အခါမှာ သူတို့က ပိုသိပါတယ်။ ကျွန်တော်ဝန်ကြီးဆိုလည်း အောက်ကဝန်ထမ်းတွေက တကယ့်လက်တွေ့ အလုပ်လုပ်နေရတဲ့အတွက် ပိုသိပါတယ်။ သူတို့ကပိုသိတဲ့အတွက် သူတို့ရဲ့ အကြံပြုချက်တွေ၊ suggestion ၊ advice တွေကို ကျွန်တော်တို့က သေချာထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး သေသေချာချာ Planning လုပ်ရပါမယ်။
- အစည်းအဝေးပွဲမှာ အပေါ်ကလူတွေပဲပြောသွားရင် အောက်ကလူက အပေါ်ကလူထက် ပိုပြီးကောင်းတဲ့ idea တွေရှိမယ်၊ အဲဒါကိုလုံးဝမသိရင် ကျွန်တော်တို့ဆုံးဖြတ်ချက်က မှားပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ strategic direction ကလည်း ရာခိုင်နှုန်းပြည့်မကောင်းတော့ပါဘူး။ (၈၀%)လောက်ပဲ efficiency ရှိမယ်၊ (၇၀%)လောက်ပဲ efficiency ရှိမယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်ဆိုလိုတာက အောက်ခြေမှာလုပ်နေတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေရဲ့အကြံဉာဏ်ကို သေသေချာချာ စဉ်းစားပါ၊ သေချာမှတ်သားထားပါ။
- သူတို့တင်ပြချက်တွေသည် အခုလာမည့် (၆)လမှာ မလုပ်နိုင်သော်လည်း (၇)လကနေ (၁၂)လမှာ လုပ်နိုင်ရင်လုပ်နိုင်မယ်။ သူတို့ပြောဆိုချက်တွေကို ကျွန်တော်က မပျောက်ပျက်စေချင်ဘူး။ လုပ်တဲ့အခါမှာလည်း အောက်ကလူတွေက တင်ပြတဲ့အခါမှာ လိုရင်းတိုရှင်းနဲ့ တိတိကျကျလေး တင်ပြစေချင်ပါတယ်။ အခုချက်ချင်း အကုန် note for record လုပ်ထားပါ။ လုပ်ပြီးတဲ့အခါ ဗဟိုကောင်စီဝင်တွေမှာ လပါတ်အစည်းအဝေးဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားဘာအစည်းအဝေးဖြစ်ဖြစ် လုပ်တဲ့အခါမှာ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့ ဒီကြက်ခြေနီအသင်းကြီးဟာ နိုင်ငံတကာနဲ့ယှဉ်ပြီး လုပ်ရတဲ့အသင်းကြီးဖြစ်တဲ့ အတွက် ပြင်ပနိုင်ငံတွေနဲ့ဆက်သွယ်တဲ့အခါမှာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ကြက်ခြေနီအသင်းတစ်ခုတည်းစဉ်းစားလို့မရပါဘူး၊ နိုင်ငံခြားမှာရှိတဲ့ ကြက်ခြေနီအသင်းတွေ အားလုံး ICRC, IFRC ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ Red Cross Society ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ UK ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ Europe ပဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့ရဲ့ website ကို ကျွန်တော်ကဝင်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။
- သူတို့ရဲ့ website တွေကိုကြည့်ဖို့ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဗဟိုကောင်စီဝင်တွေမှာ အလွန်အလုပ်များ တဲ့အတွက် မကြည့်နိုင်တဲ့အတွက် ဒီ website တွေကိုကြည့်ဖို့အတွက် အဖွဲ့လေး တစ်ဖွဲ့(၅) ယောက်လောက်နဲ့ အဖွဲ့လေးဖွဲ့ထားလိုက်ပါ။ အဲဒီ(၅)ယောက်က တစ်ချိန်လုံးကြည့်နေပါမယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးက ဘာတွေလုပ်သလဲ၊ UK red cross society က ဘာတွေလုပ်သလဲ၊ Thailand Red Cross Society ကဘာတွေလုပ်သလဲ အဲဒါတွေ ကြည့်ပါ။ ကြည့်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ သူတို့တွေတာလေးတွေကို စုစည်းပြီးတော့ ဗဟိုကောင်စီအစည်းအဝေး ပွဲမှာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ အလုပ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေးပွဲမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒါတွေကို စဉ်းစားပါ။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ လုပ်သင့်တယ်၊ ဒါလေးကတော့ နည်းနည်းလေး modify လုပ် လိုက်ရင် ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့အခြေအနေနဲ့ သဟဇာတဖြစ်တယ်ဆိုရင် ဒါလေးကိုလုပ် အဲဒါလေးကို စဉ်းစားစေချင်ပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ ကြက်ခြေနီအသင်းရဲ့ လုပ်ငန်းကိုလုပ်တဲ့အခါမှာ ဖောက်ထွက်တွေးခေါ်သော အမြင် (out of the box thinking)၊ ဆန်းသစ်တီထွင်သောအမြင် (innovative thinking) ဒါကိုကျွန်တော်ပြောခြင်းသည် ကြက်ခြေနီလုပ်ငန်းတွေ မအောင်မြင်လို့မဟုတ်ပါဘူး၊ အလွန် အောင်မြင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပိုမိုအောင်မြင်ဖို့အတွက် အခုလောလောဆယ် disaster တစ်ခုကို ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးက manager လုပ်တဲ့အခါမှာ သိန်း(၅၀၀) ကုန်တယ်ဆိုရင် ဒါကို သိန်း(၄၀၀)နဲ့မရနိုင်ဘူးလား၊ သိန်း(၅၀၀)ကုန်တယ် ဒါရတယ်၊ သိန်း(၅၀၀)သုံးပြီး ဒါထက်ပိုမရ နိုင်ဘူးလားဆိုတာ ဒါတွေကိုအကုန်လုံးစဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။ စဉ်းစားဖို့တင်မကဘူး ပြန်လည် သုံးသပ်ဖို့လည်းလိုပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းကြီးက disaster တွေအများကြီးကို စီမံခန့်ခွဲမှုတွေ လုပ်ခဲ့တယ်၊ ကြီးတာရှိတယ်၊ ငယ်တာရှိတယ်၊ ကွဲပြားခြားနားတဲ့ ကပ်ဘေးအန္တရာယ်တွေရှိတယ်။ Disaster (၁)ခုချင်းစီမှာ ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးက ဘယ်လို management လုပ်ခဲ့သလဲ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ဘယ်လိုပေါင်းလုပ်ခဲ့သလဲ၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်

နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ဘယ်လိုပေါင်းလုပ်ခဲ့သလဲ အဲဒီဟာကို အသေးစိတ်လေ့လာရပါမယ်။ လေ့လာတဲ့အခါမှာ ဗဟိုကောင်စီဝင်တွေက ဒါတွေမသိနိုင်ဘူး။ တကယ်ကို အဲဒီ disaster ကိုမြေပြင်မှာ manage လုပ်ခဲ့တဲ့ သူကိုမေးရပါမယ်။ ဆရာတို့ အဲဒီတုန်းက ဘယ်လို ပြဿနာရှိသွားလဲ၊ ဘာဖြစ်လဲ၊ ဘာလေးလုပ်လို့ ဘယ်ဟာပိုကောင်းသွားလဲ အဲဒီအချက်တွေကို လုပ်ရပါမယ်။

- အဲဒါလေးတွေလုပ်ဖို့ကတော့ တကယ့်တကယ်ကတော့ workshop လေးတွေလုပ်ရမယ်။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အလိုက် လုပ်ချင်လုပ်၊ disaster အလိုက် လုပ်ချင်လုပ်၊ ဒီ disaster တုန်းက ဘယ်သူပါဝင်ခဲ့သလဲ၊ ဘာတွေပြဿနာတက်ခဲ့သလဲ၊ တစ်ချို့ပြဿနာတွေကို ဘယ်လို ဖြေရှင်းလိုက်သလဲ။ ကျွန်တော်မြင်တာကတော့ disaster management တစ်ခုမှာ အဓိကကတော့ coordination and communication က အဓိကပါပဲ။ ဥပမာ- မြို့တစ်မြို့မှာ ဖြစ်ပြီဆိုရင် ဘယ်လိုအကြောင်းကြားမလဲ၊ ဗဟိုကိုဘယ်လိုအကြောင်းကြားမလဲ၊ သူ့သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်ကို ဘယ်လိုအကြောင်းကြားရမလဲ။ အဲဒီ networking system ပေါ့လေ၊ communication networking system ကိုဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ အခုကြိုပြီးစဉ်းစားပါမယ်။ ဒါတွေကကျွန်တော်တို့ table top exercise တို့၊ simulation exercise တို့ လုပ်ဖို့လိုပါတယ်၊ လုပ်မယ်လို့လည်းထင်ပါတယ်။
- ဒီလိုကြက်ခြေနီရဲ့လုပ်ငန်းတွေဟာ ပိုပြီးပီပြင်လာသလို ပြည်သူလူထုရဲ့ ယုံကြည်ကိုးစားမှုလည်း အလွန်ရှိမယ်၊ အခုလည်းလေးစားတယ်၊ ကြက်ခြေနီယူနီဖောင်းတွေကို အကုန်လုံးလေးစားတယ်။ လမ်းပေါ်မှာ ကျွန်တော်တွေ့ရင်လည်း ဒီလူငယ်အမျိုးသား/အမျိုးသမီးတွေက မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက်ဘာမှမကြည့်ဘဲနဲ့ လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲမှာ ချက်ချင်းဝင်လာပါတယ်။ အဲဒါမျိုးကို တစ်ပြည်လုံးက အဲဒီလိုပုံစံမျိုးခေါင်းထဲဝင်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် အလွန်ကိုတိုးတက်တဲ့ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့ကြီးဖြစ်မှာပါ။
- အခုလောလောဆယ် ရပ်ကွက်လူထုအတွင်းမှာ ဘေးဒဏ်ကြုံကြုံခံနိုင်စွမ်းမြင့်မားရေး အစီအစဉ်တွေကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ကြက်ခြေနီအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ပါမောက္ခဒေါက်တာမြသူက ကျွန်တော့်ကိုလာမယ့် (၁၀)နှစ် (၅)နှစ်မှာလုပ်မယ့်ဟာတွေကို တကယ့်ကို area တွေနဲ့ ပြထားတာ ပါဝင်မယ့်အဖွဲ့စည်းတွေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းအလိုက်က ဘာတွေလုပ်မယ်၊ အဲဒါတွေကြည့်ပြီး ကျွန်တော် တော်တော်ကို ကျေနပ်သွားပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့ကြည့်မယ်ဆိုရင် epidemiological perspective က အလွန်ကောင်းပါတယ်။ တစ်ခုချင်းတစ်ခုချင်းမှာ strategy တွေ ဆွဲမယ်၊ intervention တွေဆွဲမယ်၊ ဘယ်သူက ဘာလုပ်မလဲ၊ division of labour ကိုဘာလုပ်မလဲ၊ monitor ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ monitor နဲ့ evaluate ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ အဲဒါတွေကိုသာ လုပ်လိုက်မယ်ဆိုရင် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန ထက်တောင် ကြီးသွားမယ်လို့ထင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူတို့မှာပေးမယ့်အဖွဲ့တွေက လက်မှတ်ထိုးထားကြပါတယ်။ World Vision က ဘယ်နေရာ ဘာလုပ်မလဲ၊ Danish က ဘာလုပ်မလဲ၊ အဲဒါတွေကြည့်ရတာ တော်တော်လေးကျေနပ်ပါတယ်။
- အဲဒီတော့ ခုနကျွန်တော်ပြောတဲ့အခါမှာ ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးဟာ disaster (၁)ခုဖြစ်လို့ရှိရင် တော့ ပါဝင်တဲ့လူတွေက အလွန်များပါတယ်။ အဲဒီမှာ နည်းနည်းရှုပ်သွားတယ်၊ တစ်ခါတစ်လေ ယှဉ်ပြိုင်တဲ့ competition သဘောမျိုးတောင်ဖြစ်သွားနိုင်တဲ့အတွက် မဖြစ်အောင်လုပ်ရပါမယ်။ ဥပမာ - ရေကြီးတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မြေငလျင်လှုပ်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ကပ်ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်ရင် ဘယ်သူတွေပါမလဲဆိုတာကို workshop (၁)ခုလုပ်ပေးပါမယ်။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနဘက်က လူတွေလာမယ်၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာနမှ လူတွေလာမယ်၊ ကြက်ခြေနီအသင်းမှ လူတွေပါမယ်၊ အခြားပါနိုင်တဲ့အဖွဲ့တွေနဲ့ လုပ်ပါ။
- မီးအကြီးအကျယ်လောင်တယ် ဘယ်သူကဘာလုပ်မလဲ တစ်ခါတည်း framework ချထား ရပါမယ်။ မဟုတ်လို့ရှိရင် ကျန်းမာရေးဘက်ကလည်း ဒါဝင်လုပ်၊ ကြက်ခြေနီဘက်ကလည်း ဒါဝင်လုပ်၊ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနဘက်က လည်း ဒါဝင်လုပ်လို့ရှိရင် အကုန်လုံးရှုပ်ပြီးတော့ ပိုက်ဆံ(၁)သိန်းထည့်ရင် (၂)ထောင်ဖိုးလောက် ပဲ ပြန်ရတာမျိုးဖြစ်နေပါမယ်။ different types of disaster မှာ အဲဒီဟာမျိုးလေးတော့ ကျွန်တော်ကလုပ်ကြည့်စေချင်ပါတယ်။ disaster ဖြစ်ပြီ ဘယ်သူတွေကလာမလဲ modus operandi, framework, mechanism, line of communication အဲဒါလေးတွေကို စဉ်းစား စေချင်ပါတယ်။
- ကိုယ့်ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုအရည်အသွေးက ဘယ်မှာပိုအရေးကြီးလဲဆိုတာ ဗဟိုရဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်၊ ခရိုင်မှာရှိတဲ့အဆင့်နဲ့ ကြက်ခြေနီဝန်ထမ်းက ဒါကိုသိတယ် ဆိုရင်ပြီးပြီ။ ဒီ SOP အတိုင်းလုပ်ပါမယ်။ နည်းနည်းလေး overlap တော့ ရှိချင်ရှိမှာပေါ့လေ။

ဒါကတော့မရဘူးလေ clear cut လို ဓားနဲ့လှီးပြီးတော့ ဟိုတစ်ခြမ်း ဒီတစ်ခြမ်း လုပ်လို့မရပါဘူး။ အဲဒါလေးတွေကိုတော့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ workshop လုပ်စေချင်ပါတယ်။

- ကျွန်တော်ဆိုလိုတာကတော့ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းကြီးက ဒီလိုပုံမှန်အတိုင်း မလုပ်စေချင်ပါဘူး။ ပြန်ပြီးလေ့လာ သုံးသပ်စေချင်ပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာလည်း (၈၁)ကြိမ်မြောက် ဗဟိုကောင်စီအစည်းအဝေးပွဲမှာဆိုရင် အစည်းအဝေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ agenda တွေရှိမယ်၊ အဲဒီမှာလည်း ဒီအချက်တွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားစေချင်ပါတယ်။
- ဒီမြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းကြီးက ကောင်းတယ်၊ ကောင်းသော်ငြားလည်း အင်္ဂလိပ်စကားမှာဆိုရင် there is room for improvement in every sphere of life ဘာပဲလုပ်လုပ် ကျွန်တော်မိန့်ခွန်းပြောလည်း ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပြန်လည်သုံးသပ် ဟုတ်လား/မဟုတ်လား ပြန် improve လုပ်လို့ရပါတယ်။
- ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းဟာဆိုရင် အခု(၃)နှစ်ပြီးသွားတဲ့အခါမှာ summative evaluation ပြန်လုပ်ကြည့်ပါ။ သိပ်ပြီးတော့ အသေးစိတ်မဟုတ်ရင်တောင် ပြန်လုပ်ပါ။ လုပ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတော့ -
 - အားမနာတမ်း straight forward without bias သုံးသပ်ပါ။
 - အပြုသဘောဆောင်တဲ့ positive perspective က ကြည့်ပြီး သုံးသပ်ပါ။
 - အတွေ့အကြုံကိုသင်ခန်းစာယူပြီးတော့ based on past experience ယူပြီးမှလုပ်ပါ။ ဒီအတိုင်းကိုယ့်ခေါင်းထဲဝင်လာတာ မလုပ်ပါနဲ့။
 - တစ်ဖက်ကဘယ်လိုမြင်လဲ other person's perspective ကိုယ့်ဟာ ကိုမှန်တယ်ထင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရင် ဟိုဖက်ကကြည့်ရင် မှန်နိုင်လား အဲဒါကိုလုပ်ပါ။
 - ဝေဖန်သုံးသပ်ဖို့ကိုတော့ အားမနာပါနဲ့၊ သို့သော်လည်း ဝေဖန်တဲ့နေရာမှာ နာမည်တပ်ပြီးတော့ လုပ်သွားတာမကောင်းဘူးမပြောနဲ့၊ သူလုပ်သွားတာမကောင်းဘူးဆိုရင်လည်း ဒါလေးတွေမလုပ်သင့်ဘူးထင်တယ်၊ ကျွန်တော်တို့နောက်ဆို ဒါမျိုးမဖြစ်အောင် ဂရုစိုက်ရမယ် အဲဒီလိုပုံစံနဲ့လုပ်ပါ။
- မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းကြီးအနေဖြင့် အရှိကိုအရှိအတိုင်းပဲ စဉ်းစားပါ။ မဖုံးကွယ်ပါနဲ့။ ဘာလို့လဲဆိုရင် ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးဟာ နောက်ပိုင်းနှစ်အများကြီးသွားရမှာဖြစ်တဲ့အတွက်

လောလောဆယ် (၃)နှစ်မှာ လုပ်ထားတာတွေကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အများကြီးကောင်းသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

- ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစကားမှာရှိပါတယ် ပျက်အစဉ်ပြင်ခဏဆိုသလို မှားသွားရင်လည်း ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ဒီအမှားပေါ်မှာကြည့်ပြီးတော့ နောက်ထပ်မှားအောင်ပဲ လုပ်ဖို့ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တစ်ခု ထပ်ပြီး emphasize လုပ်ချင်တာကတော့ တစ်ဖက်သားကိုတော့ အပြစ်ပုံချခြင်းလုံးဝလုံးဝမလုပ်စေချင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဒါတွေကိုလုပ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးကို ရာနှုန်းပြည့် ပြည်သူများက အားကိုးမယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် လုံးဝယုံကြည်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်ကတော့ ခုနကျွန်တော်ပြောတဲ့အတိုင်း ဆန်းစစ်လိုက်လို့ ထွက်လာတဲ့အချက်တွေကို သက်တမ်းအတွင်းမှာ ပြင်သင့်သည်ကိုတော့ ပြင်ပါ၊ ပြောင်းသင့်သည်ကိုတော့ ပြောင်းပါ။ ရပ်ဆိုင်းသင့်သည့်လုပ်ငန်းကိစ္စဆိုရင်တော့ ရပ်ပစ်လိုက်ပါ အားမနာပါနဲ့။ ပိုမိုပြီးလုပ်ရမယ့်ကိစ္စကိုတော့ (၂)လုပ်နေတာကနေ (၄)လုပ်ပါ၊ လျှော့ချပြီး (၄)မလုပ်ဘဲနဲ့ (၃)ပဲလုပ်မယ်ဆိုရင် လျှော့ချသင့်သည်လုပ်ငန်းကိုတော့ လျှော့ချပြီးလုပ်ပါ။ ဒါမှသာလျှင် ဒီအသင်းကြီးဟာဆိုရင် ပိုမိုကျစ်လျစ်တောင့်တင်းခိုင်မာ လျင်မြန်သည့် dynamics, responsive, robust နဲ့ effective ဖြစ်တဲ့ ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးဖြစ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလေးတွေတော့ ကျွန်တော်လုပ်စေချင်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်ကတော့ ကျွန်တော် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တုန်းကပြောခဲ့တဲ့ အချက်တစ်ချက်ရှိပါတယ်။ နေပြည်တော်မှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တုန်းက ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဦးဆောင်အဖွဲ့နဲ့ တွေ့ဆုံတဲ့ ဆွေးနွေးပွဲမှာ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က "နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၊ လုပ်ငန်းတစ်ခု အောင်မြင်ရန်အတွက် အခြေခံအကျဆုံးလိုအပ်ချက်သည် တာဝန်သိစိတ်ပဲဖြစ်သည်" ဟု ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒီကြက်ခြေနီအသင်းကြီးမှာ တာဝန်သိစိတ်က လုံးဝရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ကျိုးမဖက်တဲ့အဖွဲ့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သတိမမူမမြင် မဖြစ်အောင် ကျွန်တော်က ပြန်ဖတ်ပြတာပါ။
- "လုပ်ငန်းတစ်ခုအောင်မြင်ရန်အတွက် အခြေခံအကျဆုံးအလုပ်သည် တာဝန်သိစိတ်ပဲဖြစ်သည်၊ တာဝန်သိစိတ်မရှိပဲ မိမိရနိုင်သည့် အခွင့်အရေးကိုသာကြည့်နေပါက မည်သည့်လုပ်ငန်းမျှ

အောင်မြင်မည်မဟုတ်သကဲ့သို့ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမျှ ရေရှည်တွင်တည်တံ့နိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း" ဒါအလွန်ကောင်းပါတယ်။ ကျန်းမာရေးမှာလည်း ဒါကို အထူးဂရုစိုက်ဖို့လိုပါတယ်။

- ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးတင်မကပါဘူး ရှိသမျှ ဝန်ကြီးဌာနအဖွဲ့စည်းအားလုံးက ဒါလေးကို ဂရုစိုက်ရင် အလွန်အောင်မြင်ပါမယ်။ ကြက်ခြေနီကတော့ take it for granted သဘောမျိုးတောင် ရှိနိုင်ပါတယ်။ ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးကတော့ တာဝန်သိမှု၊ တာဝန်ရှိမှုစိတ်က အလိုလို ကိုရှိနေတာပါ။ ကျွန်တော်တို့ဌာနတွေနဲ့တောင် မတူပါဘူး။ သူ့ဟာသူဝင်လာတယ် သူ့စိတ်ဓါတ်နဲ့သူ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာပါတယ်။
- ဒီမှာကျွန်တော်တစ်ချက်ပြောချင်တာ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ တိုက်တွန်းမှာကြားချက်များကို မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းကြီးရဲ့ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာမှာ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အဖြစ် ထားရှိမယ်ဆိုရင် ပိုပြီးတော့အောင်မြင်မယ်။ ဒါတွေကိုလည်း လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အဖြစ် ထားရှိမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။
- အခုညီလာခံမှာဆိုရင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရာမှာ ဆိုရင်တော့ တူညီတဲ့မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတွေနှင့်ပတ်သက်၍ အဆင့်တိုင်း အဆင့်တိုင်းမှာ ဘယ်လိုပူးပေါင်းမယ်၊ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မယ်ဆိုတာလေးတွေကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ "ကျွန်တော်တို့ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးရဲ့ ပုံရိပ်ကို ထိခိုက်နိုင်တဲ့ အသုံးချခံရမှုတွေ မဖြစ်အောင်လည်း ကျွန်တော်တို့အားလုံး စုပေါင်းပြီးတော့ ဝိုင်းဝန်းလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတော့ မဖြစ်အောင် ကိုယ့်ဟာကို ကာကွယ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဒီမှာဆိုရင် ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးရဲ့ ဥပဒေပြင်ဆင်ချက် ပုဒ်မ (၉)ခုကို အတည်ပြုပြဌာန်းပေးနိုင်သည့် နည်းဥပဒေမူကြမ်းကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို အတည်ပြုချက်ရရှိအောင် တင်ပြထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အလားတူစွာပဲ အသင်းက မူကြမ်းပြုစုရေးဆွဲထားသော ကြက်ခြေနီအမှတ်သား အသုံးပြုရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေကိုလည်း အတည်ပြုပြဌာန်းနိုင်ဖို့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာ တင်ပြဆွေးနွေးမယ်လို့ သိရပါတယ်။
- ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ဗဟိုကောင်စီဝင်များအနေနဲ့ မိမိတို့ရဲ့စိတ်ဆန္ဒအရ ကြက်ခြေနီအသင်းမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်တဲ့အတွက် အသင်းရဲ့ကောင်းကျိုးအတွက် မိမိတို့ တတ်စွမ်းသလောက် ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်လုံးဝယုံကြည်ကြောင်း ဒီနေရာမှာ ပြောကြားလိုပါတယ်။

- နောက်တစ်ခုက ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးကတော့ ဘယ်လောက်ထိ မြန်ဆန်တယ်၊ မမြန်ဆန်ဘူးဆိုတာ မသိပါဘူး။ ကျွန်တော်ကတော့ ဒီမှာတင်ပြချင်တာကတော့ e-government နဲ့ သွားတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှာ လုပ်ငန်းများ လျင်မြန်အောင် internal memo တွေသွားတဲ့စနစ်ကို electronically စလုပ်ဖို့ စဉ်းစားနေပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှာ လုပ်သလိုပဲ paper list တွေကို လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကနေ ဝန်ကြီးဆီလာတဲ့စာတွေအကုန်လုံး form memo တွေကို click လုပ်ပြီးသွားရမှာပါ။ မှတ်ချက်ရေးရင် အဲဒီမှာမှတ်ချက်ရေး အဲဒီဟာကို ကျွန်တော်တို့ စလုပ်နေပါပြီ။ အလွန်မြန်ပါတယ်၊ စာရွက်တွေပျောက်တာလည်း မရှိတော့ပါဘူး။
- အလားတူစွာပဲ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်ကနေ တက်လာတဲ့စာတွေကိုလည်း electronically နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆီလာတော့မယ်။ ဒါမှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့မြန်မယ်၊ မဟုတ်လို့ရှိရင် stress တွေ တော်တော်များပါတယ်။ တစ်ခါတစ်လေကျရင် ဝန်ကြီးကတောင်းလိုက်လို့ရှိရင် ရှာပြန်ရော၊ ဝန်ကြီးဆီကိုလည်း အပေါ်ကနေတောင်းလိုက်ရင် ရှာပြန်ရော၊ အလကားနေရင် အချိန်ကုန်တယ်၊ စိတ်ပင်ပန်းတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီ electronic system ကို လုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ တော်တော်မြန်မှာပဲဖြစ်ပါတယ်။ ကြက်ခြေနီအသင်းကြီးကတော့ အဲဒီလောက် memo တွေ မများတဲ့အတွက် လိုချင်မှလိုမယ်။ ဆရာမတို့ ကြက်ခြေနီကောင်စီဝင်များက လုပ်သင့်တယ်ထင်ရင်လည်းလုပ်ပါ။ အထူးသဖြင့် နယ်ကတက်လာတာတွေကို စာနဲ့မလာဘဲနဲ့ software မရှိရင်တောင် နောက်ဆုံး email attached file နဲ့ပို့လိုက် ချက်ချင်းရောက်လာပါမယ်။ စာတိုက်ကပို့ရင်ကြာတယ်၊ ပျောက်နိုင်ပါတယ်၊ အဲဒါတွေကိုတော့ စဉ်းစားဖို့လိုပါတယ်။
- ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းကြီး ယခုထက်ပိုမိုပြောင်မြောက်စွာဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကို စီမံခန့်ခွဲတဲ့အခါမှာ ပြည်သူများအားကိုးလောက်တဲ့ အသင်းကြီး ဖြစ်အောင် ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုဆက်လက်လုပ်မလဲ၊ ဒါထက်ပိုကောင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲဆိုတာကို အားလုံးဝိုင်းဝန်းစဉ်းစားရင်းနဲ့လုပ်ပါလို့ ကျွန်တော်မေတ္တာရပ်ခံရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများစာရင်း-

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယဝန်ကြီး
- ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ
- ကြက်ခြေနီအသင်း ဂုဏ်ထူးဆောင်ဥက္ကဋ္ဌ
- ကြက်ခြေနီအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ
- ဗဟိုကောင်စီဝင်များ
- မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ
- ဖိတ်ကြားထားသည့် ဧည့်သည်တော်ကြီးများ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)